

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELÖFIZETÉSI ARAK:

Nelyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Videken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Dr. Varga Lajos, Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Nagy napokat él most a magyar nemzet. Vezérei a király merev magatartása miatt a nemzet jogos követeléseiből újra engedményeket tettek, hogy a válság végre megszűnjék és a törvénytelen kormányzásnak vége szakadjon.

Dacára ennek elkezdve Kossuth Ferentől senki sem nézett rózsás reménnyel Andrássy mostani bécsi küldetése elé, mert a dinasztikus politika irányítóit végzetes vak-sággal büntette az Isten, aki a magyarnak vizsgálatására pedig megadta a történelmi igazságszolgáltatást.

De a megtiprot magyarország csak azon geografia határai között él, melyeket honfoglaló fejedelmek, hazaalapító királyaink állapítottak meg, de hol vannak a dinasztia régi államterületei? Államalkotó képességeinkben bizva nézünk a jövő elé. Az osztrák császárság már a történelem siralomházában várja a jusztifikációt. A magyar állameszmét az időknek logikája mindig közelebb juttatta siralmas végéhez. Mert a dinasztikus politikára a veszített háborúk mindig erkölcsi és anyagi vereséget hoztak, a magyar állameszme még a meggyújtott küzdelmek után is nyert erkölcsi erejében. Ha ellenfeleink hatalmasabbnak is voltak, nekünk igazságaink voltak erősebbek. A ma-

gyar állameszme Sajó, Mohács és Várna után is megmaradt, a dinasztikus politika időkre elvesztette Németalföldet, Németországot, az olasz tartományokat és le kellett mondania még a reményről is, hogy valaha azokért uj harcokat indíthasson. Az abszolutizmus eszméjét az egyetlen dinasztia igazi álbarátai (voltaképpen igazi ellenségei) megőrizték a multból, abban az állapotban, hogy vele még egyszer próbálkozhassanak.

Ámde, ha a próbálkozás napját elérkezettnek hionék is Bécsben, mégis csak becsesebb a béke az olyan háborúnál melynek igazi végét másként el sem képzelhetik, minthogy a magyar alkotmányt ismét visszaállítsák erejébe. Hát érdemes volna ezért az abszolutizmusért harcba menni: mikor a harc végén is csak oda jutnának, a hol ma vannak: békét kell kötniök a magyar nemzettel. A politikai érdek józan mérlegelése habár szokatlan volna Bécsben, ezuttal talán csak megérleli a nehéz elhatározást. De ha másként történik, mi csak ideig óráig leszünk a vesztesek... sőt megérhetik, hogy Ausztria pusztul bele a magyarországi abszolutizmusba.

Ha valaki a magyar nemzet lelkébe tudna nézni e pillanatokban, az eszméknek és érzéseknek sajátosan gomolygó, tüzes világát láthatná meg ott. Ami gyújtó szen-

vedély, elkecseregett harag összetömörült a küzdés és csalódás lezajlott esztendei alatt a lélekben, az még mind ott vibrál és sajog s küzködve, tülekedve keres magának alakot, formát, amelyben erőre kaphasson és megnyilatkozhassék. De mintha valami féhéres pára, kékes köd lappangva gyülekez-nék e lázas forrongás fölött. A nemzeti lélek mámoros tömpultságba esett kissé, amint kiterjesztett szárnyakkal ott lebeg a harc és a béke között.

Melyik fog elkövetkezni ránk? A puha de erényeiben diadalmas béke, vagy a szenvedés, a harc, a küzdelem, melyből a történelem acélalapácsai varik ki sziklakeménynyé a népek sorsát és jellemét? Az utóbbit várja már csak az elgyötört nemzeti lélek.

Senki sem látta rózsás színben a jövőt, a kibontakozást pedig ténynek csupán azok a lapok tartották, amelyek a kenyerüket féltették, s amelyek ép ezért kigyót békát kiáltottak a vezérő-bizottságra akkor, amikor hire ment, hogy elmegy az engedékenység legszélső határáig.

Maga Kossuth Ferenc, akinek volt alkalma meghallani a király izenetét, akinek része volt abban a válaszban, amit a vezérő-bizottság küldött az uralkodónak, azt írta:

Az arany karperec.

Spanyol legenda.

A szép leány darabig makacsul hallgatott; azután végre megtörte a csendet és tompa, szakgatott hangon, így szólt kedveséhez:

— Igazán akarod? Ostobaság, ki fogsz érte nevetni; de mindegy, el fogom mondani, miután annyira kívánod. Tegnap templomba mentem. A Szent Szűz ünnepét ülték. Képe, mely a főoltár közepén, arany állványon áll, úgy fénylett, mint az izzó parázs, az orgona remegő hangjai betöltötték az egész templomot, a korusban a papság énekelte a Salve Reginát. Imádkoztam, imádkoztam mélyen elmerülve vallásos gondolatokba, majd egyszerre gépiesen felemeltem tekintetemet az oltár felé. Nem tudom miért, de szemeim a képre szegődtek, rosszul mondtam, nem a képre, hanem oly tárgyra, melyet eddig sohasem vettem észre, mely nem tudom miért, egészen lekötötte figyelmemet; ne vess, e tárgy azon arany karperec volt, melyet a Boldogságos Szűz arany karján hordoz, melyen isteni fia nyugszik. Elfordítottam szememet és újra imádkozni kezdtem. Lehetetlen volt; szemeim önkénytelenül is visszatértek arra a tárgyra. Kijöttem a templomból; haza jöttem, de képzeletem előtt folyton ugyan az a kép, lebegett. Lefeküdtem aludni, de nem bírt álom jönni a szememre. Az éj elmúlt, de örökkévalóságnak

letszett. Hajnal felé lecsukódtak szempilláim, és képzeled, még álmomban is láttam magam előtt menni, majd távolodni, majd újból közeledni egy szép barna asszonyt, ki nek karján gyémánttal diszitett arany karperec volt: igen egy asszonyt, de nem a boldogságos Szűz volt, akit tiszteltek és aki előtt megalázom magam. Egy asszony volt, éppen olyan mint én, aki rám nézett, nevetett, majd gunyolódva így szólt:

— Látod az ékszer, mennyire csillog? Olyan, mintha csak nyári éjszakán letépett csillagok koszorúja lenne; látod? No hát ez bizony nem a tied és nem is lesz soha, de soha... Lesz neked másik, talán szebb, talán értékesebb, ha ugyan lehetséges az; de ez, mely oly fantasztikus, oly elbűvölőleg ragyog, ez soha sem lesz a tied, de soha! Felébredtem, de ez a gondolat itt lebeg előttem, égeti lelkemet mint égő parázs, talán maga a Sátán sugalmazta azt nekem. És te csak hallgatsz? Te hallgatsz és lehajtod fejedet? Hát nem nevetesz az én ostobaságomon?

Péter ideges mozdulattal megszorította kardjának markolatát, felemelte lehajtott fejét és tompa hangon így szólt:

— Melyik Mária képen van az az ékszer?

— A szentélyben lévő, mormogá Mária.

— A szentélyben lévő, ismétlé a fia-

tal ember ijedt hangon, a székesegyház szentélyében!

— Lelkében borzasztó gondolat támadt, s az oly hüen tükröződött vissza arconásairól.

— Ah miért nincs az az ékszer másik Mária képen? folytatá erős, szenvedélyes hangon; miért nincs inkább az érsek minirájában, a király koronájában vagy az ördög övében? Elragadnám onnan is a te kedvedért, el életem, sőt üdvösségem árán is. De a szentélyben levő Szűz, ami patronánk, én, én... aki Toledóban születtem! lehetetlen, lehetetlen!

— Soha, suttogá Mari alig hallható hangon, soha... és tovább sirt.

... A toledói székesegyház! Képzeltetek gránitból óriási palma erdőt, melynek ágai egymásba fonódnak és egy nagyszerű, kolossális bolthajtást képeznek, mely alatt, a lángész által alkotott legkülönbözőbb szobrok láthatók. — Képzeltetek arnyékból és fényből óriási chaost, melyben a hajók homályával összevegyül a színes ablakok fénye; melyben a lámpák fénye küzd és elenyész a szentély sötétben. Bensejében a csend honol, a felség, a myticismus költészete és a szent borzalom, mely távol üz minden világi gondolatot és piszkos földi szenvedélyt. A nap bármely órájában lépünk is be a székesegyház szent és titokszertű belsejébe, az mindig nagy és impozáns benyomást tesz, de soha

NEM HISZI?!

próbálja meg

MIT?

hogyan

Serónél

mily bámulatos módon lehet mindenféle férfi ruhát vásárolni. 0 0 0 0 0 0 0

DEBRECZEN, Piac-u. 61. az ujonan épült 3 emeletes Fischer-palotában, Szent-Anna-utcával szemben

„Nincs okom titkolni, hogy alig van reményem a kibontakozás lehetőségében.“

Bizony nem volt kellemes feladata Szsifusz szerepére vállalkozni.

Az öngyilkos család.

Igen nagy, előkelő és uri család volt. Nem önmaguktól lettek urakká, a véletlen szerencse, és mások szerencsétlensége tette azzá őket. Már ők, a boldog utódok csak úgy beleszülettek ez uri módra, mint ahogy belécsöppen a nyomorúságba a templom egere.

De hát van még isteni gondviselés. Csakis így magyarázható meg, hogyan tudott ez a család becsületes munka nélkül, jólétben keresztül élni évszázadokat.

Idővel azonban fogyott az örökség. Az utódok a készből költöttek mindig és nem szereztek semmit. Azt képzeltek, nincs is arra szükség; pedig minden elfogy ez világi életben.

Nem hitték a becsületes számtartóknak, akik okszerű gazdálkodásra intették őket, akik látták, hogy a szomszédban a semmiből felcseperedett uraság hogyan kaparintja körmei közé az ő vagyonukat és hogyan szárnyalja túl őket.

De hát ők, akik beleszülettek a jólétbe, nem tudtak lemondani semmiről, se a nagyzásról, se a négylovas hintóról, se más földi jóról. Pedig az adósság is szaporodott és már úgy állt a bál, hogy — vagy tönkrejűt az egész család, vagy pedig lemond az igényeiről. Tudta ezt a család is. De hogyan mondjon le a négyes fogatról, az úri módról? Inkább az életről!

Igy szánta végre a halálra magát az egész család. A családfő befutott este, kiszedte a kályhaesőveket, azután lefeküdt a család apraja-nagyja, álmódott négylovas hintóról, úri módról — és reggelre nem ébredt föl senki. A nagy család öngyilkos lett. Inkább elpusztult kicsinyje nagyja, de a végzet

sem oly mélyet, mint azon a napokon, midőn teljes pompájában kifejti a vallási szertartások fényét, midőn a tubernakulum arannyal és drágakövekkel, a padlózat szőnyegekkel, az oszlopok himzésekkel vannak díszítve.

Midőn ezer és ezer ezüst lámpa fénye özönlik széjjel; midőn a levegőben a tömjénfüst felhői kavargognak, midőn a kórus éneke, az orgonák harmoniája és a torony harangjai megrázzák a hatalmas épületet alapjától egész tornya tetejéig, akkor megéri, akkor érzi az ember magában rettenetes felségét az Istennek, aki a templomban lakik, azt lehetetlenné élteti, mindenhatóságával betölti.

A jelenet, melyet elbeszélni akarunk azon a napon történt, midőn a toledói székesegyházban utolsó napját ünnepelték a Boldogságos Szűz nyolcadának.

Erre az ünnepre a hívők óriási sokasága seregett össze; ámde a tömeg már oszladozni kezdett minden irányban; már oltogatni kezdték a kápolnáknak és a főoltáron a gyertyákat, már a templom óriási kapui is csikorogtak sarkaikon, hogy bezárójának az utolsó toledói után, midőn egy ember lépett ki a félhomályból, sápadt volt, sápadtabb mint a siron levő szobor, melyre támaszkodott; lassankint erőtvett felindultságán, azután titokszerűen a szentély rácsolatáig mászott. Egy lámpa fényénél kivethető voltak vonásai.

Péter volt.

előtt meg nem hajolt. Minek is az élet, amikor sült galambok nem röpködnek már a levegőben!

... Végig cikázik hirtelen a képzeletben a Habsburg-család sorsa. A szerencsétlenek. A régi álmoknak élnek máiglan is. Játszák az urat, pedig már nem azok a valóságban. Az ur más, a szomszéd, a semmiből felcseperedett Hohenzollern. De ők lépést akarnak tartani vele. A négylovas hintóról, a nagyhatalmi hóbortról dehogyan is mondanának le! Inkább az életről...

Mert ők az ábrándoknak élnek, miután a valóságot már elvesztették. De az ábránd nem tarthat már soká, mert az álmodozó sorsa a keserű ébredés. Igen ám, de ők ébredni sem akarnak többé, örökké álmodni akarnak az szbirodalomról, pedig az csak atéle holdbéli birtok, a nagyhatalmi állásról, ami volt és nincs, az egységes pléh-katonákból álló hadseregről, amelyet csak a feketesárga zászló, a kétféjűsasos jelvény, a Gotterhalte és a német vezényszó boldogít, nem pedig a nemzeti erő...

Nem tudnak, de nem is akarnak a változott idők viszonyaiba beletörődni. Inkább öngyilkosok lesznek. A családfő, a 75 éves aggkiszedi a melegítő kályha csőveit, amelyen keresztül eddig a magyar nemzet szeretetének életet, jólétet, nagyhatalmi valóságot biztosító melege áradt és onnan most a gyilkos széngáz fojtó mérge gőzölög...

Alusznak és álmodnak. Az álom oly szép! Van jólét, nagyhatalmi állás, tekintély és minden, ami kellemessé teszi az életet, de csak addig, amíg az az álom tart, amelyből nincs többé ébredés...

Rostkowitz Arthur.

Darabontok, vigadatok.

Le a gyászruhával! Vigadatok, szegegy legények, kik már-már kétségbeestetek a haza sorsán és remegtetek, hogy mégis

béke talál lenni és aztán nem lesz szükség reátok, bármily szívesen vagytok hajlandók az alkotmányhü tisztviselők hivatalát elfoglalni az alkotmány ellenére! Nincs többé ok gyászra, siralomra, kétségbeesésre! A király döntött. A ti javotokra döntött! Nem lesz béke, nem lesz alkotmányos rend. Az Ugron által legyalázott „leszerelő banda“, ugylátszik, mégsem szerelt le kényre kegyre, csak éppen elment az engedékenységre ama legvégső határáig, ameddig a józanság, a haza iránt való kötelesség vezérelte őket. Ugronnak ez sok volt, de Bácsnak kevés: mert Bácsnak nem megagyezés kellett, nem béke, nem megnyugvás, hanem „Umbedingte Unterwerfung“.

Darabontok vigadatok! Szerencse iparlovagjai, örvendjétek! Nem áldozott le a ti napotok. Sőt kisütött ragyogóbban, mint valaha. Minden fénye, minden sugara a tiétek és minden árnya a nemzeté!

Jóhet immár az új „rend.“ Most láthatjátok, mily botor volt félelmetek, mintha az alkotmányellenes korszak utolsó órája ütött volna. Hogy is agódhattatok emiatt? Hogy is gondolhattátok, hogy a hazafiasság, a lelkiismeret, a tisztesség, mely az egyenes, nyílt uton jár, győzedelmeskedni fog az ármányon, az áskálódáson, az aknamunkán, melynek száz titkos utja van, s melynek a befolyások egész arzenálja áll rendelkezésére, hogy érvényesüljön?

A megfontolás két hosszú napját nem hagyták elmúlni meddően pártfogóitok, ti boldog lazzarónik! Nem röpönt el felhasználatlanul egyetlen pere sem. A Burg lakáitól fölfelé és lefelé mind a ti szekereteket toltá, mert — most vagy soha! — elérkezett az idő Magyarország végleges leigázására.

Ti lesztetek az urai ennek az országnak, ti, akik eddig foglalkozás nélkül szűköltötök, s a ti kötelességeitek lesz segíteni, közreműködni a magyar alkotmány letörésében.

Sok szerencsét, sok sikert kívánunk nektek, ti boldog lazzarónik! Tönmörüljétek, siessetek elő rejtekhelyeitekből, a Bacchuspincéből meg a jól ismert kávéházakból. Nyitva állanak immár számotokra a jó hivatalok, elfoglalhatjátok őket és nem kell tartanotok semmitől: ott nem fog Rudnay razzákat rendezei kíváncsi mágnásbólgyek tiszteletére.

Sok szerencsét, sok sikert, lazzarónik! Mentől jobban elszaporodik fajtatok — hiszen a giz-gaz buján burjánzik! — annál közelebb a megváltás, de az az igazi meg-

Mi történetet a szerelmesek között, ami rábirta őt oly tervnek kivételére, melynek még csak gondolatára is eleinte égnék meredtek hajszálai? Ezt sohasem lehetett megtudni; elég az hozzá, hogy itt volt, hogy megvalósítsa bűnös tervét.

Nyugtalan tekintete, remegő térdei, a homlokán verejtékező hatalmas izzadságcseppek elárulták szándékát.

A székesegyház üres volt, teljesen üres mély esend borult rá.

Mégis időről-időre bizonyos zavart hangok hallatszottak; talán a faburkolat pattogott, vagy a szél bugott, vagy ki tudja? Talán csak a képzelődés illúziója, mely nagy izgatottságában sokszor lát, hall olyast is, ami nem létezik; de mégis, majd közel, majd távol, hol előtte, hol mellette, mintha elfolytott zokogás hallatszanék, mintha szőnyeget húzgálnák, mintha szüntelenül jövőmenő lépések hallatszanának.

Péternek megerőtetésébe került, hogy folytassa útját; elérte a rácsolatot, fellépett a főoltár első lépcsőjére. A főoltár körül voltak a királyok sírjai, ezek fölött márvány szobraik, kezük a kard markolatán pihet, mintha éjjel nappal vigyáznának a szentélyre melynek árnyékában alusznak örök álmukat.

Előre, — mormogá halk hangon és menni akart; de nem birt. Mintha csak lábai le lettek volna szegezve a padlóhoz. Lesütött szeméit, haja a borzalomtól égnék meredezett. A templom alja széles, sötét sir-

kövekkel volt kirakva. Pillanatig azt hitte, hogy hideg esont kéz tartja őt fogva helyén ellenállhatatlan erővel. A pislogó lámpák, melyek a templom hajó belsejében égtak, láttára megmozdultak; megmozdultak a sírok szobrai is, az oltárok képei is, megmozdult maga az egész templom granit íveivel, faragott oszlopaival együtt.

Előre! — kiáltá Péter újból egészen magánkivül; közeledett az oltárhoz, majd arra felmásza, elérte a Boldogságos Szűz szobrának alját.

Körülfötte a borzalom honolt; minden sötét volt, vagy bizonytalan fényben ragyogott a mi még lesújtóbb volt, mint a sötétség.

E borzalom közepette egyedül az arany lámpától gyengéden megvilágított. Szűzanya látszott mosolyogni, nyugodtan jóakarólag derűlten.

Azonban ez a nyugodt, változatlan mosoly, mely kezdetben kissé megnyugtatta később még nagyobb és mélyebb félelem, mel tőlté el, mint a minőt addig érezett.

De végre is sikerült magán erőt venni, becsukta a szeméit, hogy ne lássa a képet, ideges mozdulattal kinyújtá kezét és letépte az arany karperecet, — mely egész vágyont ért.

Kezében volt tehát az ékszer; ujjaik természetfölötti erővel, idegesen szorította össze; most már csak futnia kellett, futnia, hogy magával vigye zsákmányát; ámde e

váltás, amely szenvedése és nyomora árán meg fogja hozni Magyarországnak állami önállóságával járó jogai teljes érvényesülését. Ha nem is sikerül majd leigáznotok Magyarországot: de magatokat jól megszédbeitek és a ti „hüség” sáfárkodásokat lesz az, ami megadja majd a végső dőfést annak a nagyhatalmi politikának, mely nem Magyarországnak jogokban szilárd alapjára, nem egy vágyaiban respektált nemzet együttérzésére, hanem kalandorok lelkiismeretlenségére és ennek a nemzetnek gyűlöletére akarja építeni Pötemkin-hatalmát.

Vissza a pusztába!

Az orosz medve vérben gázol; jaj a legyőzötteknek! De jaj nekünk is, mert a vérszagot errefelé hozta a szél s már csiklandozza az osztrák dúvadak orrát. Valami édes, rég nem érzett kék járja át idegeiket. Mintha most vonaglanék előttük az aradi tizenhárom — és a többi. Hogy régen volt: nem baj, a vérszag kábító. És ő milyen jólesik visszaemlékezni a régi jó időkre! Az őstön ellen sem lehet rugódozni. Kitér az. Egy szó mint száz: a kamarilla hegyezi körmeit és fogait csattogtatja.

Szerencsétlen magyar nemzet! Mint a meggyötört egér, úgy kuporogsz most remegve az osztrák maoska előtt, mely talán még rövid ideig gyönyörködik kinjaidban, játszik még veled s aztán felfal.

Nem, és ezerszer nem, ezt csak az osztrákok hiszik. Nubia párduca nem szülőgyáva nyulat. Meghunyaszkodni nem fogunk — soha!

Nem is ér az engedékenység ezekkel szemben semmit, csak vérszemet kapnak tőle. Im azt hitték, kétségbe vagyunk esve s kikacagtak. És elbizakodottabbak, mint valaha.

Pedig még pár nap előtt is ők lehettek megjedve, különbözően nem fordultak volna hozzánk.

Hadd jöjjön, aminek jönni kell. Ide avval az abszolutizmussal, hadd pusztuljon bele a saját vergődésébe! Mert mi kiálljuk, de ők nem.

Józan észszel képtelenségnek tartunk ugyan ilyen örületet, de hol keressünk a kamarillánál józan ésszt? Ez és a sunyi

órlból ki kellett nyitnia szemét, már pedig Péter nem mert ránézni a Szent Szűz képe; a királyok szobrai, síremlékek, a párkányzat faragott démonjai az oszlopok szörny alakjai, a fényes és sötét vonalak miad óriási chaoszá keveredtek össze s a templom hajója megnépesedett különös ijesztő alakokkal.

Végre kiuyította szemeit, körültekintett és éles sikoltás tört ki ajkán. A székes egyház tele volt szobrokkal, melyek leszáltak helyeikről, elfoglalták a templom belsejét és pilla nélküli merev szemeikkel őt nézték; szentek, apácák, angyalok, démonok, harcosok, urnók, apródok, szerzetesek összekeveredve sűrűtek-forogtak a templom hajójában és az oltár körül. Azok a márvány érsekek, melyek előbb mozdulatlanul feküdtek sarköveiken, most fölkeltek és a saját sirjainkon térdelő királyok jelenlétében misét mondtak, miközben, mintha csak óriási dögtestből kusztak volna elő, a legkülönbözőbb hullók, időntalan ijesztő gránit állatok másképpáltak a padlózatot, kusztak az oltáropokon, csoportosultak a mennyezetek alatt, vagy lógtak le a homlokzatokról.

Tovább nem bírta kitartani: halántékai iszonyu hevességgel lüktettek vérfolt homályosítá el szemeit, még egyszer felkiáltott lelkettpő, emberfölötti hangon és ajultan rogyott össze az oltárnál.

rávaszág nem egy anyaméhből született. A bécsi politikát mindenkor az öskorlátoltság jellemezte, hanem azért a fondorkodásban kifogyhatatlanok voltak. Lehet ilyet tapasztalni még az állatvilágban is. A maoska jóval fölülmulja rávaszágban a kutyát; pedig a kutya okosabb. A kutyának a hüség az erénye; nekünk pedig a kutyahüség a bűnünk.

És valóban amennyire rávaszak ők, ép annyira nem értünk mi a diplomáciai furfanghoz. A tenyerünkön hordjuk a szívünket meg az igazságunkat, mintha bizony ezzel érnénk valamit.

Strucopolitikát folytatunk, nem nézünk körül. A horvátok és a szűkebb értelemben vett nemzetiségeink soha ilyen rokonszenyvel nem kísérték küzdelmeinket, mint most. Szinte felkínálták magukat és mi alig alig méltattuk őket egy oldalpillantásra. Csehország ölekezni szeretne velünk, sőt még a független Szerbia is velünk érez. És mi nem aknázunk ki ezt a gyönyörűen kedvező helyzetet. Csak várjuk, hogy majd beleröpül a stülgalamb a szánkba, mert nekünk igazságunk van. Hát ezzel pedig egymagában ugyan édes keveset érünk manapság. Osztrákéknál meg éppen semmit, hiszen az nekik egyáltalában nem imponál. Egy-egy fátylószenet a tiszteletünkre Zágrábban vagy Prágában többet lenditene az ügyünkön, mint az összes igazságaink.

Csakhogya azért oda kellene ám menni. Hát bizony csak tessék is, de gyorsan!

Ausztriának különben a cseheken kívül van még több jóra való nációja is, amely barátunk lehetne. De mi sohasem ott támadjuk az ellenséget, ahol kellene, nincs taktikánk. Bécsset Ausztriával lehetne legkönnyebben leveretni. Annyi ott a gyulékony anyag, hogy nekünk csak bele kellene csiholnunk s lángra lobbanna az egész, mi pedig kényelmesen melegedhetnénk mellette.

De nehogy félreértem a királyi ügyész ur, nem vagyok én gyújtogató. Csak az volna nekem a célom, hogy a lelkek hevével kívánják azok is a saját jogaikat s egyuttal a miénket is. Golyót és akasztófát nem alkalmaznék, ezt a módszert ugyanis azok foglalták le maguknak, a kik a jogokon keresztül szoktak gázolni.

De legyen bár rossz ez az én tanácsom, tartasuk meg bár az eddigi urat, csak azt ne tegyük, hogy engedjünk. Várjunk türelemmel és szenvedjünk. Izráel fiait is 40 esztendeig bujdosztak a pusztában, míg az ígéret földére juthattak. Mi 1867-óta — már 39 év óta bujdosunk; még csak egy év van hátra, várjuk ki azt. Addig hadd hulljon még el, a ki gyáva s a ki a husos fazékhoz visszavágyik.

Még nem intett Mózesünk, hogy vonuljunk be az ígéret földére; ne is intsen, míg el nem jön az ideje.

Vissza a pusztába!

Simon István.

Egyház és iskola.

Iskolába nem járó tankötelessék. Az országos statisztikai hivatal, amely lelkiismeretesen, mint pásztor a nyáját, számon tartja minden egyes ember születését és halálát, pontosan elrubrikázza azokat a viszonyokat is, amelyek e két nagy végállomás közé esnek. Mint a hajszál mérleg, amelyen az aranyfűst súlyát mérheted meg, oly érzékeny a statisztikus apró rubrikája. Egy összedásheli tévedés, és felbomlik, zavarossá lesz hosszú hónapok munkája, de

6 irgalmatlanul kezdi előlről, mert a számok bírcalma nem tűr meg uncia hazugságot sem.

Felséges tudomány! Uralkodik mindeneken. Biztos kiindulási alap, amelylyel szemben kártyavár minden észbeli spekuláció. Tényei megdönthetetlenek, mert a számok törvényei nem függenek semmi mástól, csak önmaguk benső összefüggésétől.

Ennek a tudománynak a módszerével írják össze az ország tankötelesséit is. Azt a nemzedéket, mely a törvény értelmében még köteles az elemi iskolába eljárni, vagy ha valamely mesterséget tanul, az iparos tanuló iskolát látogatni. A statisztikai hivatal utmutatása szerint készült összeírás előttünk fekszik. A városi gazdasági hivatal szorgalmát és lelkiismeretességét dicsérel.

Olvasóink bizonyára sejtik, hogy miért foglalkozunk mi már tudja isten hányadszor ezzel a kérdéssel. Mert a tanfelügyelő az 1905—906-ik iskolaév kezdetén azt a megdöbbentő körülményt tárta fel az iskolaszék és a közigazgatási bizottság előtt, hogy városunkban százakra megy azok száma, akik nem járnak iskolába. Nem járnak pedig azért, mert a meglévő iskolahelyiségek nem elégségesek a tankötelessék befogadására.

Míg az összeírás folyt, alkalmunk volt annak nyers anyagába betekintni s már akkor hangoztattuk, hogy az teljesen megbízható, mert minden egyes gyermekre kiterjedő adathalmazból a legfelületesebb számitással sem tudtunk többet mint két százaléket mint olyat kimutatni, amely kötelezettsége dacára nem részesül oktatásban.

Még a tanév fele hátra van. Még elég idő arra, hogy ezen gyermekeket a teljes elzüléstől megóvjuk. Mert a gyermek lelkét ebben a korban fertőzik meg legkönnyebben. Van néhány olyan gyermek, a kiknek szülei nem tudnak parancsolni. Csavargók, elkerülnek az iskolát, vannak köztük olyanok, akiket a családi bajok tartanak távol az iskolától (például apja azt adta okul, hogy felesége elhagyta, s nem ér rá a gyermekeket gondozni, vagy a kisebbekre kell otthon vigyázni), ezek mind olyan jelenségek, a melyeket okossággal és belátással kell megszüntetni. Ez a hatóságok tulajdonképeni feladata.

Nehéz napok.

Nem látunk komolyságot és főleg nem látunk jóindulatot. Ellenben annál jobban gyönyörködhetünk rossz viccekben, melyeket Bécsből és Budapestről egyaránt megköcskázhatnak a békeakció körül. Bécsben tagadhatatlan erős az ellenszenv a béke ellen, vagy fejezzük ki magunkat szabatesabban: van Bécsben igen erős áramlat, mely a maga politikai eszméi dilettánskodásában alakon át itéli meg dekagrammnyi eszével a helyzetet s tudni véli, hogy a magyarok „néptörzse” visszavonhatatlanul elbukott a küzdelemben, Kossuth Ferenctől le egészen Kohn Salamon Dob-utcai hordárig szálíg le szerelt mindenki a Duna-Tisza mentén, fel kell tehát használni az alkalmat s nem kell semmit adni a magyaroknak. Ne legyen béke, sőt most jöjjön el a harc, agyon kell lapítani végérvényesen ezt a nációt, hogy még szuszogni se jusson soha eszébe „nemzeti vívmányok”-ról és háromszínű álmokról. Ez bécei álláspont és osztrák ész csöpögése.

Am nagyobb baj, hogy az ilyen osztrák-elve bugyborékolást komolyan veszik nálunk, úgy veszik talán, mintha az az osztrák hivatalos politikai világ nézete volna és — festik az ördögöt a falra. Ijedeznek, rémülődöznek, mely telkiállapotból kifolyólag aztán gyönyörű gixereket tapasztalhatunk. Uraim az égre, legyünk már egyszer komoly politikusok és előkelők ne hallgassunk s főleg ne tévesztessük meg magunkat bizonyos hangoktól!

Komoly osztrák politikusok, — hisz ez jellemzi éppen komolyságukat — épp oly tisztán látják a vigasztalan jelent és a meredélyekkel teli jövőt, amelyet eltüntetni egyedül a béke megvalósításával lehet. A döntés szava pedig mégis csak ezeké! Nem jó szolgálatot tesznek a nemzetnek azok,

akik oktan, sőt nem is létező nehézségek feltalálásával izgatják a kedélyeket s merevítik meg az akaratot. Hátsó ajtók és mellékutak keresése, sem nem komoly, de nem is tisztességes eljárás. Az egész békeakció csempészett dugáru jellegével bír; látjuk a csempészek nyárfalevél rezgését: jaj finánc is van a határon! Tiszta bort a pohárba! Vannak ellenségeink, amelyeknek hatalma, hogy mily csekély fölöttünk, hogy mennyire nem tudnak megbirkózni a nemzeti feltorlással és akarattal: magmutatta a legutóbbi válság. Mi egyenes uton haladunk s ezen az uton nekünk győznünk kell. Mert a mi eszménk örök életű, ellenségeink élete pedig rövidebb, vagy hosszabb, de muló értékű. Hát mért tartunk tőlük s mért engedjük szemvilágunkat elhomályosítani általuk s miért akarjuk hatalmukat nagyobb nak látni, mint a mió nagy tényleg? Ne legyünk kislelkűek, gyávák és félnékek, ne legyünk bizalmatlankodók, mert az gyengíti az akaratot, pedig akaraterejére szüksége lesz még a nemzetnek, hogy amit most ki nem vihathott, kedvezőbb idők elkövetkezésével kivihassa.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Csütörtök, febr. 8. „Dorrit kisasszony.“
vigjáték. (B)
Péntek, febr. 9. „Én, Te, Ő.“ ope-
rette. (C)
Szombat, febr. 10. „Aranyvirág“ ope-
rette. (A)

Bérlét 108. szám (C)

Debrecen, kedd, 1906 évi február 6-án:

Szabados Paula felléptével:

A dolovai nábob leánya.

Színmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Jób Vilma	Markovics M.
Özvegy Domaháziné, Jób huga	Arday Ida.
Szentirmay, huszárszázados	Szakács Andor.
Szentirmayné	Szabados Paula.
Tarján, főhadnagy	Ternyei Lajos.
Lóránt, hadnagy	Kondor Ernő.
Bilitzky Maróth herceg, had- apród	Zilahy Gyula.
Merlin báró	Deéssy Alfréd.

Holnap, szerdán, február hó 7-én:

Szabados Paula felléptével:

Csöppség.

Vigjáték.

Lisistrata. Telt ház hallgatta végig az este Lincke eme hangulatos és fülbemászó operettjét, azonban úgy tapasztaltuk, hogy keveset — legfeljebb Zilahyné hatásos ének-művészetében gyönyörködhetett és Sarkadi burleszk és mégis diszkrét mókáin — mulathatott a közönség. Az előadás folyamán úgy éreztük magunkat, mint a sivatagban bolygó tikkadt vándor, aki majd eleped a szomjúságtól; így sóvárogunk, szomjaztunk mi is — több hang után és ha Zilahyné nem könyörül rajtunk, talán — ha nem tulozunk — nagy szomjúságunkban elepedtünk volna. Ugyanígy fogott el az epekedés bennünket Békefi Lajos énekének hallgatásakor is. E jelenséget legjobban az erkélyjelenés éneklésekor tapasztaltuk és itt célszerűnek véltük a jövőre való tekintettel is, ama észrevételünket kifejezésre juttatni, hogy nagyon kívánatos lett volna Békefi partitúráját a hangjához viszonyítani, mert a magasabb regisztereket nagy küzdelemmel és gyengén kezeli, ambátor, hogy őszinték legyünk tud érzéssel énekelni, ám ha érzéssel bírna, akkor — nem énekelte volna. Játékában

sok a póz. Meg kell még emlékeznünk Polgár és Ternyei ügyes játéka. Almásy Lola a csintalan Amor szerepében bájos volt.

(Bo.)

Vendégszereplés. A dolovai nábob leánya kerül ma kedden színre, melyben Szabados Paula vendégszerepel. — Zilahy Gyula híres szerepét Bilitzkyt játssza.

Csöppség. Holnap, szerdán a Csöppség kerül színre, melyet a legutóbbi bérlétszűnetes előadáson is telt ház nézett végig.

HIREK.

Felolvasás a Csokonai-körben. A debreceni Csokonai-kör szombaton délután tartja harmadik felolvasó ülését, amely január hórl közbejött akadályok miatt elmaradt. A közönség bizonyára kellő érdeklődést fog tanusítani a változatos műsor iránt, a melyben lesz értekezés Kardos Alberttől, elbeszélés Sipes Bélától, költemény ifjú Vályi Nagy Gusztávtól és Homonnai Alberttől. Homonnai, a ki a nagyvárad Szigligeti társaság tagja, abból az alkalomból jön át Debrecenbe, hogy február 11-én mutassa be a városi színház, „Az ifjú Csokonait“, a szerzőnek a Zilahy féle pályázaton első helyen jutalmazott darabját.

Közigazgatási bizottsági ülés. A közigazgatási bizottság hétfőn délután Kovács József polgármester elnöklésével ülést tartott. A közigazgatási bizottság ülésén jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, Csányi Viktor tanfelügyelő, Faust Elek pénzügyigazgató, Somogyi Pál, dr. Tüdős János, Márton Imre, Pálffy Gábor, Latinvics Mihály, dr. Kocsár Gábor, Szabó Kálmán képviselő, dr. Fejér Ferenc, Kiss Albert, dr. Magoss György, dr. Várady Sándor, Bészler Károly, Aczél Géza, Király Gyula és Illés Gyula jegyző. A polgármester havi jelentésében beszámolt Kovács Augustin darabont főispán bántalmazásáról is. A jelentésében ezeket mondja: „Meg kell említenem azon nemesak a városban, de az egész országban is közismert tény, hogy f. évi január 2. napján Debrecen város főispánjával kinevezett Kovács Gusztáv urat, ki minden előzetes intézkedés és kíséret nélkül érkezett meg, — a vasutnál összeverődött tömeg megtámadta és tetllegesen bántalmazta. Ennek folytán dr. Boda Dezső rendőrtanácsos a rendőrhatalom teendői teljesítésére kormánybiztosul küldetett városunkba és még mai napig is itt van. Végül megemlíti a jelentés, hogy Váradról egy zászlóalj katonaság és 30 csendőr tartózkodott itt. A katonaság 3 nap mulva elment, de a csendőrök a kormánybiztos intézkedésére a város belterületén még ma is szolgálatot teljesítenek. A bizottság a jelentést egyhangulag tudomásul vette.

Halálozások. A mai nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a debreceni állami anyakönyvi hivatalba: Deli István ev. ref. 38 éves, Vancsi Gyula r. kath. 2 éves.

Az adóprás működése. Faust Elek pénzügyigazgató a közigazgatási bizottság mai ülésén terjesztette elő az adóprás január havi működéséről szóló jelentését. Eszerint egyenes adóban befolyt 27730 korona, amely a múlt év január havának 80471 koronájánál 527141 koronával kevesebb. A hátralék, amely most 2,331,065 korona, a múlt év január havi hátralékánál 951,688 koronával több. Hadmentességi díjat nem fizettek be január hóban. Bélyegjövődékben a vármegye fogyasztását is beleértve 57418 korona, jogilletékben 831 korona dohánnyjövődékben a vármegye fogyasztásával együtt 128217 korona, fogyasztási és italadóban 25000 korona folyt be. A pénzügyigazgatóság saját hatáskörében egy s a minisztérium felhatalmazása alapján ugyan-csak egy esetben engedélyezett fizetési halasztást.

A kollégiumi könyvtár kézirattöredékei megint értékes, irodalomtörténeti fontosságú ajándékokkal gyarapodott S. Szabó József főgimnáziumi tanár úr jóvoltából. Szépirodalmi íróink közül Baksay Sándor, Beöthy Zoltán, Bokor József, Fejes István, Lévy József, Lőrinczy György, Ponori Török Emil becses kéziratai gazdagítják az idővel nagy jelentőségűvé hatalmasodó gyűjteményt. Legkiválóbb egyházi íróink közül tizenegynek a munkája, különösen az énekes könyv körül forgó vitája került a kollégium birtokába Balogh Ferenc Kiss Áron, K. Tóth Kálmán, Szentpéteri Sámuel, Kun Bertalan is több kevesebb kézírral. Egy század multán fontos történelmi forrásművekké válnak ezek a levelek, dolgozatok. A könyvtár igazgatósága hálás köszönetet mond a nemes ajándékozónak.

Ifjúsági választások. A jogász ifjúság hétfő délután tartott közgyűlésén választotta meg a joghallgatók segítő egyesületének és tudományos társaságának tisztviselőit. Az ifjúság bizalma most is a kitűnő jogász vezér, H. Kiss Pál felé fordult, kit a szeretetnek, a ragaszkodásnak számos jeleivel elhalmozva egyhangú lelkesedéssel választották meg mindkét kör elnökének. A I. O. T. főjegyzője Liedermann Henrik, titkára Takács Andor, pénztárosa Domonkos József, ellenőre Nyikó Ferenc, aljegyzője Megyery Lajos, könyvtárosa Ador Dániel lett, a választmány tagjainak pedig Göbel Károly, Sáfár László és Spitzer Sándor joghallgatókat választottak meg. A J. S. E. főjegyzőnek Göbel Károlyt, ellenőrnek Schenk Istvánt, pénztárnoknak Vásári Istvánt könyvtárosnak Surányi Sándort, aljegyzőnek Vinnay Gézákat választották meg; a választmány tagjai lettek Mező Sándor, Somossy József, Eric Ernő, Sárváry Jenő, Szalay Zoltán és Tatay Zoltán joghallgatók. Szerényen készülődik az ifjúság az országos diákkongresszusra is, melyre már minden előkészület megtett és az egyes bizottságokat a következőkép alakították meg: A központi bizottság elnöke H. Kiss Pál a jogász-elnök, a sajtó-bizottság elnöke Kuthi Sándor, alelnök Spitzer Sándor és Sarkadi István, a Kossuth sorleg ünnepély előkészítő bizottság elnöke Kocsis János, a kongresszusi levelező bizottság elnöke Schenk István, a fogadó bizottság elnöke Wolafka Nándor, a felkérő bizottság elnöke Szalay Zoltán, a hortobágyi kirándulást vezető bizottság elnöke Somogyi József, az ismerkedési estélyt rendező bizottság elnöke Baróthy István, az elszállásoló bizottság elnöke Kővér Béla, a kocsi rendező bizottság elnöke Dezső, a bankett rendező bizottság elnöke Jóljárt István, a báln rendező bizottság elnöke Sziplai Jenő, a vívőversenyt rendező bizottság elnöke Eric Ernő, alelnöke Hegedűs Béla, a gyorsírási versenyt rendező bizottság elnöke Zöld József, az estélyt rendező bizottság elnöke Göbel Károly, a Széplaky ünnepélyt rendező bizottság elnöke Kajnovics Lajos, titkára Goldstein Jenő. Az ifjúsági nagygyűlés Papp László főiskolai szenior elnöke alatt folyt le.

Hadmentességi díjkiróvás. A város adó ügyosztálya felhívja a hadmentességi adó köteleseket, hogy a törvényben írt február havi jelentkezés, annyival is inkább el ne mulasszák, mert ellenkező esetben adójuk hivatalból fog kivettetni.

Vörös rablótámadás. Püspökkladányban fényes nappal a nyílt utcán vakmerő rablótámadás történt. Egy sátoros cigány az utcán, közvetlen a csendőrlaktanya mellett az előtte haladó Grósz Jakab mézszáros mestert bottal fűbe ütötte. Grósz a súlyos ütés következtében vértől borítva eszméletlenül rogyott össze. A cigány ezután áldozatának esett és ki akarta rabolni. A járőrök észrevették a merénylőt, mire a cigány elfutott. Eközben a csendőrök is előkerültek és üldözőbe vették a járőrökkel együtt a gyilkos cigányt és sikerült is elfogni. A csendőrség a gyilkos cigányt letartóztatta. Grósz Jakab állapota életveszélyes, mert az ütés következtében agyrázkódást és koponyarepedést szenvedett.

Esküdtörvényszéki tárgyalás. Madarász Sámuel 37 éves szoboszlói kocsis szándékos emberölés bűntettével vádolva állott ma a debreceni esküdtörvényszék előtt. Madarász mult év október hó 29-én hevesen összeveszett gazdájával, Bácsi Bálint cserei lakossal. Pár nappal a gyilkosság előtt elbitangolt a tehene Bácsinak, melyet a debreceni rendőrséghez hoztak azért, mert a rendőrségtől kiváltotta, 10 koronát kellett fizetni. Gazdája őt okolta emiatt s vele akarja megfizettetni a 10 koronát. De ezenkívül is szidalmazta olyan dolgokért, amiért ő nem volt hibás. — A jelzett napon újból heves szóváltás támadt közöttük. — Ő megunva a szidalmakat, vasvillát kapott fel s gazdáját többször lőbe verte, ki a kapott sérülésekre belehalt. — Az esküdtörvényszék elnöke dr. Oláh Miklós volt, bírák: Tatai Ferenc, Balogh Zsigmond. A vádat dr. Szabó Bertalan ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Vajda József ügyvéd teljesítette. Vádlott nem tagadta tetteit, azt állítja, nem akarta megölni gazdáját, tettét erős felindulásban követte el. Több tanut hallgattak ki, majd a vád és azután dr. Vajda József érveiben gazdag, lendületes védbeszéde hangzott el. A tárgyalást elnök fei 7 órákor félbeszakította és ítéletre ma délelőtti került csak a sor. Az esküdtek szándékos emberölés bűntettében mondták ki bűnösnek és négy évi fegyházra ítélte a törvényszék. A védő semmisségi panasz jelentett be.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, február 5. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 184-188 allérig. Öreg közép (páronként 300-400 kgr-ig terjedő súlyban) 184-188 allérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 188-140 allérig. Fialat közép (páronként 220-280 kilogramm terjedő súlyban) 186-188 allérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 186-188 allérig. — II. Magyar eredetű: Nehéz (páronként 380 kilogramm felüli súlyban) — allérig. Közép (páronként 240-320 kilogramm súlyban) — allérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — allérig. — II. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogramm felüli súlyban 186-187 allérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 185-186 allérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 182-184 allérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — allérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — allérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — allérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm terjedő súlyban) — allérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — allérig. A hízott sertés üzletirányzata eszöndes.

Szerkesztői-posta.

B. H. Nagyon rossz rimtákolmány. Vagy ön azt hiszi, hogy a hazafiság szent nevében minden rossz vers nyomdafestéket lát? Hallucinál?

B. G. S. r. Az ideálja kijózanítására, az ön elrettentésére, az olvasónak pedig mulattatására itt közöljük az ön troubadour-dalát:

Miért vagy te szőke kis lány,
Miért vagy oly szomorú,
Homlokodon vajh! miért ül
Az a sötét mély boru?

Hova tűnt el szép arcodról
Az a rózsás üde szín,
Melyért annyi férfi szívet
Tépett a szerelmi kín?

Oh! gondolom, óh tudom is,
— Régi nóta, régi dal! —

Szerelmem fakadt szivedből
Rózsahozó tavasszal!

Óh! gondolom, óh tudom is,
Szerelmedben csalódlál,
S a ki egykor ölelgetett,
Hűden lön az ideál.

Tudom, hogy fáj, fájhat is ez,
De ne busulj te azér!
Mit is mond csak a közmondás?
„Lesz még a kutyára dér!”

Regény-Csarnok.

A hőmérő.

Irta: Szabóné-Nogáll Janka.
(Folyt. és vége.)

— Hát eljött?! —

Márkus Jenő szótlanul nézett rá s megtörtént vele is az, a mi olyan sokszor meg-esik az életben, hogy az ember egészen mást mond, mint a mit akart.

— Azt hittem, hogy vár valakit... Szere az ablakra tévedt, az asszony is cdanézett most és nyugodtan szólt:

— Az csak emlék, régi időből való. Órizgetem, aztán azzal szépittem az életemet. Asszonyos szokás előszedegetni a régi emlékeket, aztán szebbé tenni velük azt, a mi körülöttünk van. Tudja, ugy, mint a hogy szétrakjuk a nippeket, hogy a szobánk ne legyen olyan nagyon rideg.

Mire így szólt, már mosolygott, visszanyerte a hangját, erejét, biztonságát. A fe-gyelmeztet szívi férfi egészen másként állt előtte s megint csak akarata ellen szólt:

— Szereti s egyszer mégis megtagadta. Az asszony elpirult s a gyermekre nézett. Remek, kékszemű, szőkehajú kis fiu volt, puha szája éppen olyan nőiesen ke-cses, mint a Márton Jenő.

Az még akkor volt. Féltem volna, hogy rút leszek egyideig, jó lesz, ha elbujok a szemem elől. Aztán nagyon bohó voltam. Azt hittem: ha később bármikor megadom a jelt, ön megint csak visszatér. Mi asszonyok, mindig a magunk szíve után hiszünk és bizunk. Az parancsol nekünk, az hitetget, biztat és mi örökké engedelmesszükünk.

Szégyenlősen beszélt, mint aki valami nagy ostobaságot mentetet: ilyen voltam, szégyellem, de nem lehetett másként.

Aztán nem mondták tovább. Egyik sem szólt arról, hogy az asszony rosszul hitt és rosszul bizott. Csak elnéztek sokáig anélkül, hogy többé megtalálták volna az egymás tekintetét.

Nagy csöndesség volt, a kis fiu félni kezdett. — Anyjához simult, vörös kezec-kéit összekulcsolta a térde körül. Fejét a szoknyaröccok közé rejtve szólt nagy szepe-géssel:

— Ki ez? Minek jött ide? Elmegy megint?

Az asszony lehajolt hozzá és simo-gatta:

— El, elmegy, fiacskám. És nem is jön vissza ide. No, ne félj. Szeret a mama. Szeret, senkit, senkit mást, csak tégedet.

Mialatt így szólt, nyugodtan, egysze-rűen, szelíden nézett Márton Jenőre a kis fiu feje fölött. Nem biztatta, nem marasz-talta. Elutasította, szemébe mondva a teljes, lehűtő igazságot, hogy már nem szereti. Márton Jenő pedig csak állott előtte és zavartan forgatta kezei közt a kalapját.

Valami olyasfélét érzett, hogy mikor azt a hőmérés hasonlatot kitalálta, alig-hanem tévedett. Mert hiszen ime úgy érzi, hogy most, mikor a szükséges közvetlen külső hatást egy egész más, új világ zárja el tőle, odabenn a szívében forr, emelkedik, rohan föl minden a felső, ragyogó, verő-fényes fokok felé.

Pályázati hirdetés.

A debreceni ref. collegium gazdasági tanácsa pályázatot hirdet a collegiumi pénz-tárnál választás következtében megüresedett pénztári vizti állásra.

Az állás javadalmazása: 1200 korona törzsfizetés 600 kor. lakásbér és 5 évenként 5 izben 200-200 kor. körpótlék.

A megválasztott jogos és köteles tagja a kollégiumi tisztviselői nyugdíjintézetnek. Hivatali teendői, a vonatkozó szabályzat és a szükséghez képest felmerülő utasítás írja körül.

A pályázati kérvényhez melléklendők:

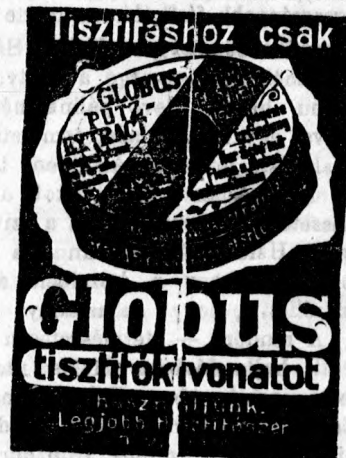
1. Végzett tanulmányairól szóló bizo-nyítványai.
2. Születési bizonyítvány.
3. Katonai köteletségére vonatkozó iga-zolvány.

4. Erkölesi bizonyítvány.
5. Eddigi szolgálatáról szóló bizonyítvány.

Minősítés tekintetében megkívánatik, hogy a pályázó középiskolai vagy annak meg-felelő szakiskolai végzetű legyen. Könyvvé-lésben való jártaságát szakvizsgálai bizonyít-vánnyal igazolja. Csak ref. vallásuak pályáz-hatnak. A pályázati kérvény sajátkezűleg írva folyó évi február hó 15-ik napjáig nagyságos Simonffy Imre kir. tanácsos collégiumi heji gondnok urhoz küldendők. A megválasztott hivatalát azonnal elfoglalni köteless csak egy évi próba év kettő sikere esetén lesz állan-dósítva.

Hivatali biztosítéka 2000 korona.

A ref. kollégium gazdasági tanácsa.

Gyöngéledők a fejlődésben, vagy a tanulásban vissza-maradó gyermekek, vérszegények, bágyadt, ideges, sok munkától elgyengült, könnyen izgatódó felnőttek bármilyen korban nagy sikerrel használhatják mint erősítő szer-t **Dr. Hommel Halmatogenjét.**

Az étvágyon, a szellemi és testi erő-gyorsan visszatér, az egész idegrend-szer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel féle Halmatogen** tessék kérni és senki se fogad-jon el semmi féle utánzatot.

Hatóságilag engedélyezett végkiarulás.

Üzletem teljes feloszlása miatt az összes raktáron levő árukészletet (diszmvuek, bőr áruk, acél áruk, utazási cikkek, férfi divat stb.)

beszerzési áron alól

árusítom ki.

Ezen ritka kedvező alkalmat a m. t. vevő közönség figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel

Borsos Kata

DEBRECEN, Városháza.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált „LYDOL” amerikai tablettákat használja.

Amik az elgyöngült férfit visszaadják. Csakis elgyöngült férfifő (impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett osodás hatású pár nap alatt nemcsak fiatal de idős férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Szétküldés díjmentesen postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz I. gyógyszerháza a „Fehér Kereszt”-hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a központi vásárosarnokkal szemben.)

Főraktárak Budapest: Török J. gyógyszerháza Király-utca 12-14. és Nádor-gyógyszerház Váci-körut 17. sz.

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság.
Kerestetnek minkét nembeli egyének gépjánkón való kötésre, Egyszerű és gyors munka egész éven, otthon végezhető. Nem kell előkészítés. Távoltság nem határoz. a munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép-társaság
Thomas H. Whittick és Tsa.
Prága, Petersplatz 7-25.
Budapest, IV. Havas utca 3-25 sz.

1906. Farsangi idényre

ajánljuk a legdivatosabb béli kelméinket, 120 cm. fehér és színes francia batizstokat. Selymek: Christalin, Rádium, Pongonette, Taft-Messaline, Lionnais divatos béli színekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett batizst és csipkével díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb.

Selyem és csipke sálók, legyezők, báli keztük, fehér és színes áttört harisnyák nagy választékban, olcsó szabat árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

(Vászon, divat és szőnyegáruhaza)

DEBRECEN, RÓZSATÉR.

Meggyőződhet

árunk versenyképességéről, mert kötősszerűleg megvettünk a **legnagyobb vászonszővőgyárak**

egyikétől **10000** vég **30** rőfős legkitűnőbb minőségű vászmat, tehát szállíthatunk minden magántogyasztónak és viszontelárusítónak

legelsőrendű rumbugit 84 ctmtr széles **5** frt **70** krjával

legfinomabb battisztvásznat 84 „ „ **6** „ **10** „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik.

Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungária Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vizgyógyintézete,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásvány fürdők, forróvíz kezelés, Vibrációs masszázs, hízaló és soványító gyógmód. Inhalatók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj. Edző eljárások. Izom és izom csúznál forró léghőkezeléssel bámalatos gyógyeredmények. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet. Felvilágosítással szívesen szolgál.

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

„ÜSTÖKÖS”

legelterjedtebb és legrégebb élelap.

49. évfolyam. Megjelen minden csütörtökön.

Művészi illusztrált adomái, kitűnő rovatai folytán a legkedveltebb hetilap

Előfizetési ára: 1/4 évre 4 korona.

Lapunk előfizetői (nyilvános helyiségek kivételével) 3 koronáért kapják, ha általunk rendelik meg az „Üstökös”, vagy egy címszallagot beküldenek

a szerkesztőség és kiadóhivatal címére:

BUDAPEST, VI. kerület, Desselffy-utca 26. szám.

Utalványok így címzendők: ÜSTÖKÖS—BUDAPEST.

Ajándék! Minden előfizető megkapja újév után a „Jóka! 25 regénye modern kiadásban” című illusztrált diszketet. (Egy album Pál Hugó illusztrációival.)

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitűnően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz. Szétküldési raktár: Bécs.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A „DEBRECZEN” Szerkesztőségének és

Kiadóhivatalának
Telefon száma

412.

Levelezés.

Melyik

szép varróleányka ismerkedne meg intelligens fiatal emberrel, kit színházba vinnék és állandóan támogatnék. Teljes című leveleket „Bohém élet” alatt a kiadóba kérek.

Eladás.

Olcsó bor!

tiszán kezelt faj borok kaphatók MERKLI FERENCnél Fűvészkert-u. 14. 1 liter Ezerjő 25 kr. Rizling 26 kr. Ezerjő Ó 30 kr. Rizling 40 kr. — 1 K. törm. csokoládé 90 kr. 00 K. száraz cseretögyfa 1 frt. haza szállítva. Telefon 374. Bor 5 és 10 literes ballonokban is kapható.

Kiadó bolt

és lakás Csapó-utca 28 szám alatt.

Közönséges

csomag posta könyv félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Posta könyv

ajánlott levelekhez félárban kapható a kiadóhivatalban Csapó u. 10 sz.

„Tiszti szivarka hüvely”

valódi Egyiptomi „Verge egészségi papírból” minden darab be szőtt nicotin fogóval ellátva csakis MERKLI-nél kapható Fűvészkert u. 14. Telefon 374 mert ott van a világhírű „Progress” egészségi hüvely gyár főraktára s csak ott kapható 100 db „Tiszti” hüvely 10 Rákócsy 14 Ambre 12 — Kling 08 kr.

Regények, díszművek

mindennemű könyvek u és használt állapotban potom áron kaphatók Harmathy könyvkereskedésében Fűvészkert-u. 13. Régiségek megvételnek. Könyvek részlet fizetése is kaphatók. Telefon. 374.

Jó forgalmu

helyen fűszerüzlet teljes felszerelése más válat miatt kiadó. A berendezés és felszerés a házi gazdájé. Szoba, konyha, pince, fűszekamra és bolt-helység 15 frt egy óra, Cim a kiadóhivatalban.

Szép írásu

leány, ki a könnyvállásban és irodai munkálatokban teljes jártassággal bír, nagyobb irodába ajánkozik. Szívesen dolgozik egy hónapig díjtalanul. Leveleket „Szépírás” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Lakást keresek.

május 1-re 4 szoba, előszoba, mellék helyiségek, száraz, világos, fent honyha, g. zvilágítással, Cim a kiadóhivatalban.

Atnedvesedtek már az ön lábai?

Nem mert én nedves időben

Storm Slipper

vagy

Hócipőket

viselek, melyek **Boston Rubber Shoe Co.** Bostoni gyárából valók, könnyűek és elegánsak. Kaphatók: **Kálnai Lipót, Fekete Jakab és Mandel Lipót** üzletében **DEBRECENBEN**. Vezérképviselők Ausztria Magyarország részére: **Wellsoh Frankl és Társa.** Bécs I. Fleischmarkt 12 és 14.

A Richter-féle Horgony- Kőépítőszekrények

az egyedüli foglalkozási játék a melyet a gyermekek mindig szívesen játszanak. Egyig játékszer sem oly sokoldalú, érdekes és olcsó, mint az elpusztíthatatlan Horgony-Kőépítőszekrény, mely minden egyes kiegészítőszekrényvel tanulságosabbá és a gyermekek nézve kedveltebbé válik. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekrény a gyorsan kedvelté vált

Horgony-Hidépítőszekrények

által is természetesen kiegészíthető, úgyhogy a gyermekek egy ilyen szekrény beszerzése után pompás vashidakat is felállíthatnak.

Hogy mindenkoru gyermek számára egy megfelelő szekrényt köépítőszekrény árjegyüket, hozassuk meg az alant jegyzett cégtől a szép képes és felette érdekes elismerő nyilatkozatot tartalmaz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények, valamint a Horgony-Mozsaik és egyéb felette érdekes rakási-játékok minden finomabb játékszerüzletben 75 fillértől, 1.50, 3 koronáig és magasabb áron kaphatók. A sok utánnat miatt azonban bevásárláskor igen óvatosak legyünk és minden egyes szekrényt a híres „Horgony” gyártjegy nélkül mint hamisítvány visszautasítsunk; mert oktalan volna jó pénzt egy értéktelen hamisítványért kifizetni! A ki zenekedvelő, az kérje még árjegyzéket a híres Imperator zenélőművekről és beszélőgépekről.

Richter F. Ad. és Társa.

kir. udvari és kamarai szállítók, BÉCS,
Iroda és raktár: I. Operngasse 16, Gyár: XIII. (Hietzing).
Rudolstadt, Nürnberg Olten (Sváje), Rotterdam, Szt.-Petersvár, New. York.

Járassa és olvassa a

„Biztosítási és Közgazdasági Lapokat”

minden szakember

E lap kilenc évi fennállása alatt fényesen beigazolta **szükséges és nélkülözhetlen** voltát és méltán rászolgált arra a hatalmas pártfogásra, melyben az igazgatóságok részesítették és hivatalból is ajánlották.

A lapot egy szerkesztőbizottság vezeti, amely bizottságban minden társulattól részt vesz egy-egy szakember s így a lap — az osztrák-magyar monarchia összes lapjai között — **a legjobban értesült szakújság.**

Pontosan beszámol a biztosító-intézetek működéséről, közli a kinevezéseket előléptetéseket, fontosabb biztosítási pereket, híreket, belföldi eseményeket. „Külföld” rovatában beszámol az idegen országokban történetekről. A lap mindig friss, mindig változatos és hasznos, mert **aki állást és tisztviselőt keres, leghamarább e lapnál érhet célt.**

Előfizetési ára egész évre 5 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr.

Kérjen mutatószámát a kiadóhivaltól,

Budapest, VII., Vörösmarty-utca 14.,

A lap Bécsben német nyelven is megjelenik!

Biztosítással foglalkozóknak nélkülözhetlen!

Kartársak támogatásuk e lapot!